

**СТАТТЯ 367 ККУ ТА СУПУТНІ СТАТТІ, ЗА ЯКИМИ
МОЖУТЬ БУТИ КВАЛІФІКОВАНІ ДІЇ УЧАСНИКА
ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ**

Родіон Кокош, старший юрист EQUITY

Електронна система закупівель (2019 рік)

майже 35 тис.
організаторів
закупівель

понад 210 тис.
учасників
закупівель.

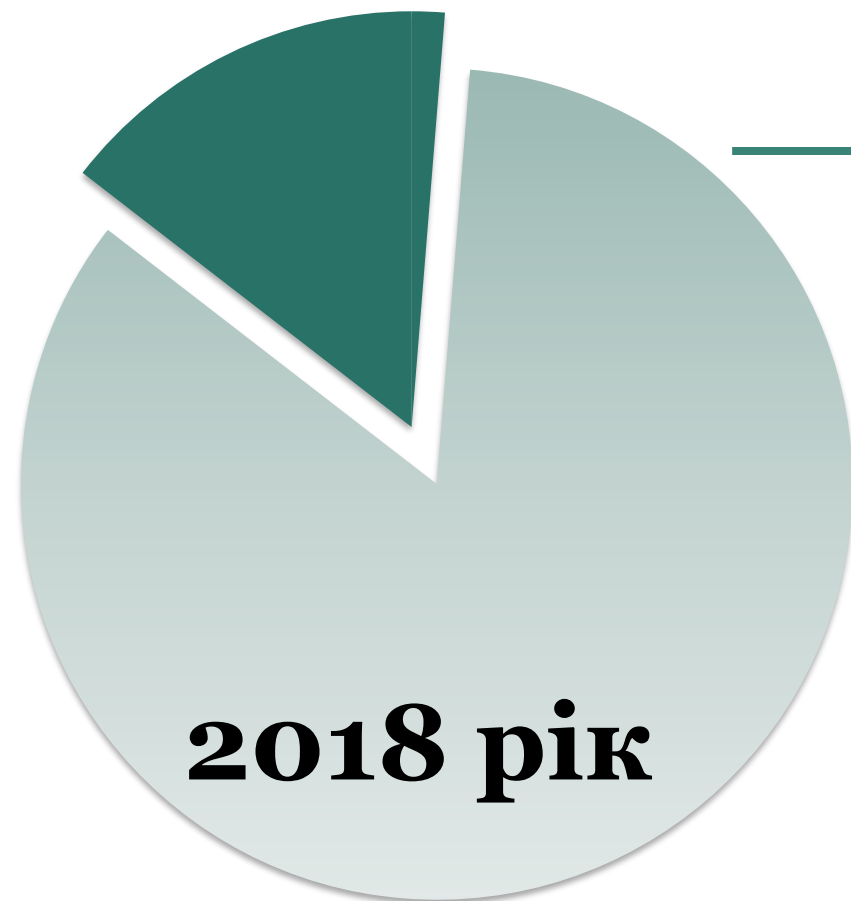

Оголошено 2,730 млн.
закупівель очікуваною
вартістю приблизно
2,072 трлн. грн.

Держаудитслужбою України та її міжрегіональними територіальними органами досліджено питання закупівель під час проведення **858 заходів державного фінансового контролю** (ревізій та аудитів) і встановлено процедурних порушень у сфері закупівель на **загальну суму 22,0 млрд. грн.**

За результатами таких заходів державного фінансового контролю складено й направлено до суду **більше 300 протоколів** за статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення за порушення законодавства у сфері закупівель.

СТАТИСТИКА

400 кримінальних правопорушень,
вчинених у бюджетній системі

закінчено
досудове слідство з направленням
до суду обвинувального акта.

Майже 500 кримінальних правопорушень,
вчинених у бюджетній системі

! Річні втрати від корупційних зловживань у сфері державних закупівель становлять 10–15% видаткової частини державного бюджету або 35–50 млрд. грн.

Усі замовники відповідно до ст. 2 Закону України «Про публічні закупівлі» поділяються на 4 групи:

- 1. «традиційні замовники-бюджетники»** (органи державної влади та місцевого самоврядування), що напряду фінансуються з державного або місцевого бюджетів - органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також юридичні особи-бюджетні установи, що фінансуються з державного або місцевих бюджетів (заклади охорони здоров'я, освіти, науки, культури тощо);
- 2. «традиційні замовники-бюджетники»** (органи соціального страхування) - Національний банк України, фонди державного соціального страхування, Пенсійний фонд України, Фонд гарантування вкладів населення;

Усі замовники відповідно до ст. 2 Закону України «Про публічні закупівлі» поділяються на 4 групи:

З. «підприємства» - державні або комунальні підприємства та їх об'єднання як юридичні особи, які забезпечують потреби держави або територіальної громади, якщо така діяльність не здійснюється на промисловій чи комерційній основі за наявності однієї з таких ознак:

- юридична особа є розпорядником, одержувачем бюджетних коштів;
- органи державної влади чи органи місцевого самоврядування або інші замовники володіють більшістю голосів у вищому органі управління юридичної особи;
- у статутному капіталі юридичної особи державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків.

Усі замовники відповідно до ст. 2 Закону України «Про публічні закупівлі» поділяються на 4 групи:

---

4. **«монополісти»** - юридичні особи та/або суб'єкти господарювання (переважно державної або комунальної власності), які займають переважно монопольне становище у чітко перерахованих у Законі (частина 2 статті 2) суспільно важливих видах діяльності (комунальні послуги, електропостачання, аеропорти і морські порти, залізничний і міський електротранспорт та деякі інші).

Учасник тендеру

Потенційний продавець або бізнес-партнер держави згідно Закону називається **«Учасник процедури закупівлі/спрощеної закупівлі»** - фізична особа, фізична особа-підприємець чи юридична особа - резидент або нерезидент, у тому числі об'єднання учасників, яка подала тендерну пропозицію/пропозицію або взяла участь у переговорах у разі застосування переговорної процедури закупівлі.

Хто входить до складу тендерного комітету?

Тендерний комітет це - п'ять або більше службових (посадових) та інших осіб Замовника. У разі якщо кількість службових (посадових) осіб у штаті є меншою ніж п'ять осіб, до складу комітету мають входити всі службові(посадові) особи Замовника.

Хто ж такі «інші особи Замовника», які можуть входити до складу тендерного комітету?

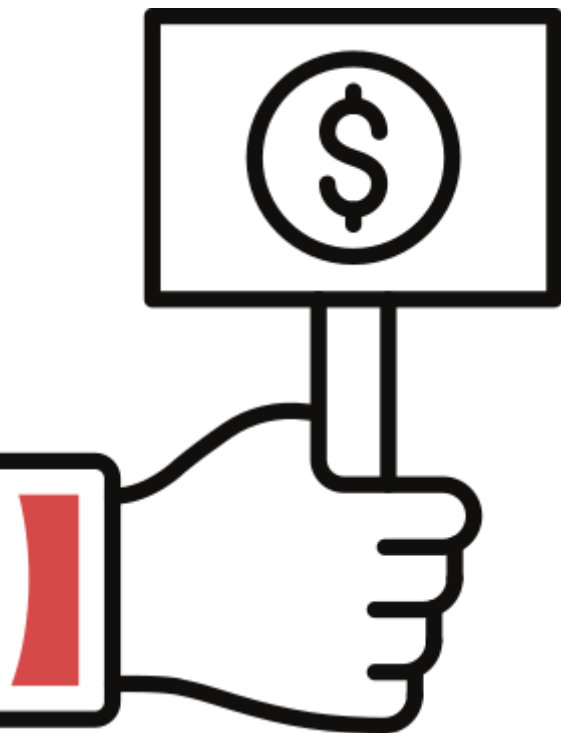
Згідно Закону, до складу тендерного комітету **входять не менше п'яти осіб**. У разі якщо кількість службових (посадових) осіб у штатній чисельності працівників замовника є **меншою, ніж п'ять осіб** (і всі вони вже увійшли до ТК), до складу тендерного комітету можуть входити **будь-які працівники**, які є у штаті Замовника, тобто працюють у Замовника відповідно до штатного розкладу (включаючи так званих «сумісників»).

Склад тендерного комітету

- **Голова ТК** - призначається наказом або іншим розпорядчим документом керівник підприємства;
- **Члени ТК**- призначаються наказом або іншим розпорядчим документом керівник підприємства;
- **Секретар ТК** - призначається головою ТК з числа членів ТК;
- **Заступник голови ТК** (за бажанням) - призначається головою ТК і в разі його відсутності зазвичай виконує обов'язки голови ТК.

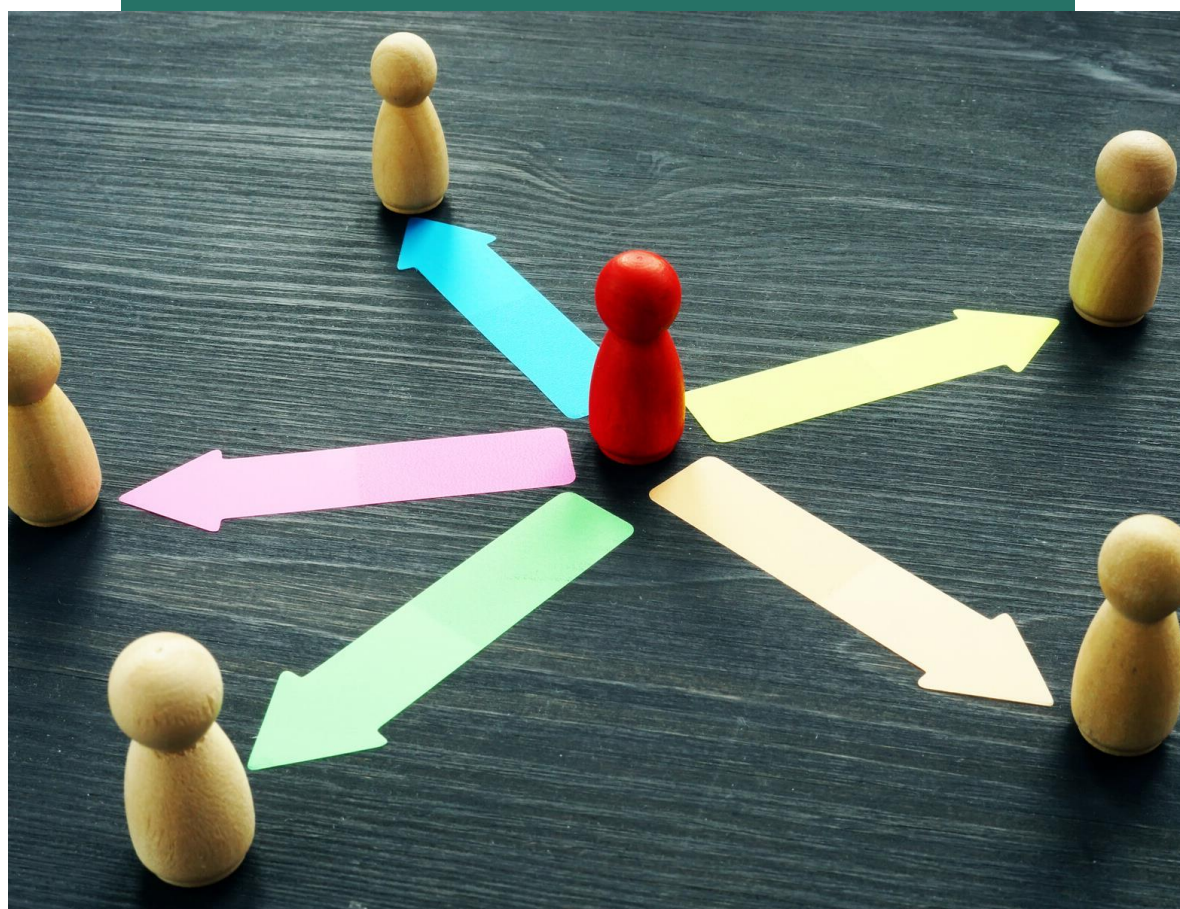
Не можуть входити до складу тендерного комітету:

- представники Постачальників торгів, члени їх сімей;
- народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим та депутати міської, районної у місті, районної, обласної ради.

Відповідальність

Згідно ст. 44 Закону України «Про публічні закупівлі», відповідальність за порушення вимог цього Закону несуть:

- члени тендерного комітету замовника,
- уповноважена особа (особи),
- члени органу оскарження,
- службові (посадові) особи Уповноваженого органу,
- службові (посадові) особи органів, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів (обслуговуючого банку).

Типи закупівель

Надпорогова закупівля

закупівлі від 200 тис. грн на рік для товарів і послуг та від 1,5 млн грн для робіт. Для замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, пороги складають від 1 млн грн для товарів та послуг і від 5 млн грн для робіт.

Допорогова закупівля

закупівлі до 200 тис. грн на рік для товарів і послуг та до 1,5 млн грн для робіт. Для замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, пороги складають 1 млн грн для товарів та послуг і 5 млн грн для робіт.

Типи закупівель

Відкриті торги – найпоширеніша процедура закупівель, яка проводиться з використанням електронної системи ProZorro.

Переговорна процедура – використовується як виключення, за наявності відповідних підстав, які наведено в Законі. Замовник обирає постачальника в результаті переговорів та протягом одного дня після проведення переговорів публікує повідомлення про намір укласти з ним договір через електронну систему. Окремим Законом регулюється переговорна процедура для потреб оборони.

Конкурентний діалог – використовується як виключення, за наявності відповідних підстав, які наведено в Законі.

Корупційні складові кожного етапу проведення тендеру

- 1) планування закупівель.
- 2) подання й розкриття пропозицій конкурсних торгів.
- 3) на етапі розгляду й оцінювання пропозицій конкурсних торгів;
- 4) на етапі укладення договору про закупівлю та здійснення розрахунків;

Статті КК України за якими можуть бути кваліфіковані дії учасників закупівель:

▶ **Стаття 191**

Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем;

▶ **Стаття 358**

Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів;

▶ **Стаття 364**

Зловживання владою або службовим становищем;

▶ **Стаття 366**

Службове підроблення;

▶ **Стаття 210**

Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням;

▶ **Стаття 368**

Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою;

▶ **Стаття 367**

Службова недбалість;

▶ **Стаття 354**

Підкуп працівника підприємства, установи чи організації;

▶ **Стаття 361**

Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку;

Хто є службовою особою?

ч. 3 ст. 18 Кримінального кодексу України

Службовими є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування на підприємствах, в установах чи організаціях посади пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій

Відповідно до ч. 4 ст. 18 Кримінального кодексу України службовими особами

також визнаються:

- ▶ Посадові особи іноземних держав, у тому числі присяжні засідателі;
- ▶ Інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства)
- ▶ Іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах
- ▶ Члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.

Пункт 1 примітки до ст. 364 КК України

Службовими особами у статтях 364, 368, 368 5, 369 цього Кодексу є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, **на державних чи комунальних підприємствах**, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій.

Пункт 2 примітки до ст. 364 КК України

До державних та комунальних підприємств прирівнюються юридичні особи, у статутному фонді яких відповідно державна чи комунальна частка перевищує 50 відсотків або становить величину, що забезпечує державі чи територіальній громаді право вирішального впливу на господарську діяльність такого підприємства.

Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26.04.2002 року «Про судову практику в справах про хабарництво»

Організаційно-розпорядчі обов'язки - це обов'язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності.

Такі функції виконують, зокрема, керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних, колективних чи приватних підприємств, установ і організацій, їх заступники, керівники структурних підрозділів (начальники цехів, завідувачі відділами, лабораторіями, кафедрами), їх заступники, особи, які керують ділянками робіт (майстри, виконроби, бригадири тощо).

**Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26.04.2002 року
«Про судову практику в справах про хабарництво»**

Адміністративно-господарські обов'язки - це обов'язки по управлінню або розпорядженню державним, колективним чи приватним майном (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо)

Такі повноваження в тому чи іншому обсязі є у начальників планово-господарських, постачальних, фінансових відділів і служб, завідуючих складами, магазинами, майстернями, ательє, їх заступників, керівників відділів підприємств, відомчих ревізорів та контролерів тощо.

Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 21 лютого 2019 року у провадженні (справа № 554/2412/16-к)

Під **організаційно-розпорядчими функціями** розуміється здійснення керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності.

Такі повноваження в тому чи іншому обсязі є у начальників планово-господарських, постачальних, фінансових відділів і служб, завідуючих складами, магазинами, майстернями, ательє, їх заступників, керівників відділів підприємств, відомчих ревізорів та контролерів тощо.

Стаття 1 Закону України

«Про службу в органах місцевого самоврядування»

Служба в органах місцевого самоврядування - це професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які займають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом.

**Стаття 2 Закону України
«Про службу в органах місцевого самоврядування»**

Посадовою особою місцевого самоврядування є особа, яка:

**працює в органах
місцевого
самоврядування**

**отримує заробітну плату
за рахунок
місцевого бюджету**

**має відповідні посадові повноваження щодо
здійснення організаційно-розпорядчих та
консультативно-дорадчих функцій**

Які злочини розслідує НАБУ в сфері публічних закупівель:

Детективам НАБУ підслідні злочини за такими статтями:

191, 210, 354 (стосовно працівників юридичних осіб публічного права), 364, 368, якщо наявні умови щодо:

- ▶ Спеціального суб'єкта (ст. 216 КПК України);
- ▶ Розмір предмета злочину або завданої ним шкоди в п'ятсот і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленої законом на час вчинення злочину (якщо злочин вчинено службовою особою державного органу, правоохоронного органу, військового формування, органу місцевого самоврядування, суб'єкта господарювання, у статутному капіталі якого частка державної або комунальної власності перевищує 50 відсотків);

Які злочини розслідує НАБУ в сфері публічних закупівель:

109, 110, 110 2, 111, 112, 113, 114, 114-1, 201, 201 1, 258 – 258-5, 265-1, 305, 328, 329, 330, 332 1, 332 2, 333, 334, 359, 422, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 446, 447 КК України.

Фактично, на сьогодні СБУ позбавлена повноважень щодо розслідування злочини в сфері публічних закупівель. Їх компетенція повністю стосується лише тих випадків, коли дії певних державних чи приватних структур несуть загрозу для національної безпеки.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Службу безпеки України»

До завдань Служби безпеки України також входить попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління і економіки та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України.

Тобто, СБУ має можливість здійснювати, як і превентивну функцію, через звернення до Замовника до завершення закупівлі, так і каральну функцію шляхом відкриття досудових розслідувань.

Згідно ст. 24 Закону України «Про Службу безпеки України»

Служба безпеки України відповідно до своїх основних завдань зобов'язана:

1) здійснювати інформаційно-аналітичну роботу в інтересах ефективного проведення органами державної влади та управління України внутрішньої і зовнішньої діяльності, вирішення проблем оборони, соціально-економічного будівництва, науково-технічного прогресу, екології та інших питань, пов'язаних з національною безпекою України;